

ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΟΙ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Βιβλίο 2. Κεφάλαιο 2. §16-23

Σύνταξη-Επιμέλεια: ΕΥΘΥΜΙΟΣ Κ. ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ-Φιλολόγος
2024-2024

Βιβλίο 2. Κεφάλαιο 2. §16-23

Ενότητα §16-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων
Θηραμένης εἶπεν
ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι
εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι
παρὰ Λύσανδρον,
εἰδὼς ἤξει Λακεδαιμονίους

πότερον ἀντέχουσι
περὶ τῶν τειχῶν βουλόμενοι
ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν
ἢ πίστεως ἔνεκα.
πεμφθεὶς δὲ διέτριβε
παρὰ Λυσάνδρῳ
τρεῖς μῆνας καὶ πλείω,
ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι
ἔμελλον ὁμολογήσειν
ὅτι τις λέγει
διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι
τὸν σῖτον ἅπαντα.
ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί,
ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ
ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει,
εἶτα κελεύει
εἰς Λακεδαίμονα ἔλθαι·
οὐ γὰρ εἶναι κύριος
ὧν ἐρωτᾷτο ὑπ' αὐτοῦ,
ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.
μετὰ ταῦτα
ἠρώθη δέκατος αὐτός
πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα
αὐτοκράτωρ.
Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν
Ἀριστοτέλην φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα,
ἀγγελοῦντα

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Και ἐνῶ ἡ κατάσταση ἦταν τέτοια
ο Θηραμένης πρότεινε
στὴ συνέλευση τοῦ λαοῦ ὅτι,
ἀν θέλουν νὰ στείλουν αὐτὸν τὸν ἴδιο
στο Λύσανδρο,
θα ἐπιστρέψει γνωρίζοντας ἀπὸ τοὺς
Λακεδαιμονίους
τι ἀπὸ τὰ δύο ἐπιμένουν
γιά τὴν κατεδάφιση τῶν τειχῶν γιατί θέλουν,
νὰ υποδουλώσουν τὴν πόλιν
ἢ ὡς ἐλπίση.
Κι αὐτοῦ ἐστάλη
ἐμένε κοντά στο Λύσανδρο
τρεῖς μῆνες καὶ περισσότερο,
καιροφυλακτώντας
ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι σκόπευαν νὰ δεχτοῦν
οτιδήποτε θὰ τοὺς πρότεινε κανεὶς
ἐξαιτίας τῆς ἐλλείψεως
ὅλων τῶν τροφίμων.
Ὅταν λοιπὸν ἐπέστρεψε τὸν τέταρτο μῆνα
ἀνέφερε στὴ συνέλευση τοῦ λαοῦ
ὅτι ὁ Λύσανδρος τὸν κρατοῦσε ὡς τότε,
(ἐνῶ) ἔπειτα τὸν διέταξε
νὰ πάει στὴ Λακεδαίμονα·
γιατί (τοῦ ἔλεγε) ὅτι δὲν εἶναι ἀρμόδιος (ὁ
Λύσανδρος) γιὰ ὅσα ἐρωτάτο ἀπὸ αὐτόν
ἀλλὰ ὅτι οἱ ἐφόροι (εἶναι ἀρμόδιοι).
Ὑστερὰ ἀπὸ αὐτὰ
ἐκλέχτηκε μαζί με ἄλλους ἐννέα
ὡς πρεσβευτὴς γιὰ τὴ Σπάρτη
με ἀπεριόριστη ἐξουσία.
Καὶ ὁ Λύσανδρος ἐστεῖλε στους ἐφόρους
τὸν Ἀριστοτέλη, ποὺ ἦταν Ἀθηναῖος ἐξόριστος,
γιὰ νὰ ἀναφέρει

μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων,
ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει
ἐκείνους κυρίους
εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου.
Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις
ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ,
ἐρωτώμενοι δὲ
ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν
εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης,

μετὰ ταῦτα
ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς.
ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν,
ἐν ἣ Κορίνθιοι
καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, ἀντέλεγον
πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων,
μὴ σπένδεσθαι Αθηναίοις,
ἀλλ' ἐξαιρεῖν.
Λακεδαιμόνιοι δὲ ἔφασαν
οὐκ ἀνδραποδιεῖν
πόλιν Ἑλληνίδα
μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην
ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις
γενομένοις τῇ Ἑλλάδι,
ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην
ἐφ' ᾧ
Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι
καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν
ὅποι ἂν ἡγῶνται,
νομίζοντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον
καθελόντας τὰ τε μακρὰ τεῖχη
καὶ τὸν Πειραιᾶ
καὶ παραδόντας τὰς ναῦς
πλὴν δώδεκα
καὶ καθέντας τοὺς φυγάδας.
Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις
ἐπαγγέλλοντες
εἰς τὰς Αθήνας ταῦτα.
εἰσιόντας δ' αὐτοὺς
ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς,
φοβούμενοι
μὴ ἄπρακτοί ἦκοιεν·

μαζί με ἄλλους Λακεδαιμονίους,
ὅτι ἀπάντησε στο Θηραμένει
πως ἐκεῖνοι ἦταν αρμόδιοι
για εἰρήνη και πόλεμο.
Ο Θηραμένης λοιπόν και οι ἄλλοι πρέσβεις,
ὅταν ἔφτασαν στη Σελλασία,
και ὅταν τους ρωτούσαν
με ποιες προτάσεις εἶχαν ἐρθεῖ
ἀπάντησαν ὡς πληρεξούσιοι με ἀπεριόριστη
ἐξουσία για να συνάψουν εἰρήνη
ὕστερα ἀπ' αὐτά
οι ἔφοροι τους ἔδιναν ἐντολή.
Ὅταν λοιπόν ἔφτασαν ἐγκατέστησαν συνέλευση,
στην ὁποία οι Κορίνθιοι
και προπάντων οι Θηβαῖοι και πολλοὶ ἄλλοι
ἀπὸ τους Ἑλληνες ἀντιπρότειναν,
να μη συνθηκολογήσουν με τους Αθηναίους,
ἀλλὰ να (τους) ἀφανίσουν.
Οι Λακεδαιμόνιοι ὁμως εἶπαν
ὅτι δὲ θα ἐξανδραποδίσουν
μία ἐλληνική πόλη
ἡ ὁποία ἐχει προσφέρει μεγάλες υπηρεσίες
στους πιο μεγάλους κινδύνους
που ἐμφανίστηκαν στην Ἑλλάδα,
ἀλλὰ ἀποφάσισαν να κάνουν εἰρήνη
υπὸ τον ὅρο
να ἀκολουθοῦν τους Λακεδαιμονίους
και στη στεριά και στη θάλασσα
ὅπου τυχόν τους οδηγούσαν,
θεωρώντας τον ἴδιο ἐχθρὸ και φίλο,
αφού γκρεμίζουν τα μακρὰ τεῖχη
και το τεῖχος του Πειραιᾶ
και παραδῶσουν τα πλοία
ἐκτός ἀπὸ δώδεκα
και φέρουν πίσω στην πατρίδα τους ἐξόριστους.
Ο Θηραμένης λοιπόν και οι ἀπεσταλμένοι που
ἦταν μαζί του μετέφεραν στην Αθήνα
τους ὅρους αὐτούς.
Και ἐνῶ αὐτοὶ εἰσέρχονταν
τους περικύκλωνε πολὺς κόσμος,
ἐπειδὴ φοβούνταν
μήπως εἶχαν ἐπιστρέψει ἀπρακτοί

οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν
διὰ τὸ πλήθος
τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ.
τῇ δὲ ὕστεραία
ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις
ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν
εἰρήνην·
Θηραμένης δὲ
προηγόρει αὐτῶν,
λέγων ὥς χρή πείθεσθαι
Λακεδαιμονίους
καὶ τὰ τείχη περιαιρεῖν.
ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ,
πολὺ δὲ πλείονων συνεπαινεσάντων,
ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην.
μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε
κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ
καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν
καὶ πολλῇ προθυμίᾳ,
τὰ τείχη κατέσκαπτον
ὑπ' αὐλητριδῶν
νομίζοντες
ἐκείνην τὴν ἡμέραν
τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

γιατί δεν χωρούσε ἄλλη αναβολή
ἐξαιτίας του πλήθους αὐτῶν που
πέθαιναν ἀπὸ τὴν πείνα.
Τὴν ἄλλη μέρα
οἱ πρέσβεις ἀνακοίνωσαν
με ποιους ὅρους οἱ Λακεδαιμόνιοι
ἔκαναν τὴν εἰρήνην·
ὁ Θηραμένης λοιπὸν
μιλούσε ἐξ ονόματος αὐτῶν,
λέγοντας ὅτι πρέπει νὰ υπακούουν
στοὺς Λακεδαιμονίους
καὶ νὰ γκρεμίζουν τὰ τείχη.
Καὶ ἀφοῦ μερικοὶ ἔφεραν ἀντιρρήσεις σ' αὐτόν
καὶ πολὺ περισσότεροὶ ἐπιδοκίμασαν,
αποφασίστηκε νὰ δεχτοῦν εἰρήνην.
Καὶ ὕστερα ἀπ' αὐτὰ καὶ ὁ Λύσανδρος
κατέπλεε στὸν Πειραιᾶ
καὶ οἱ ἐξόριστοι ἐπέστρεφαν στὴν πατρίδα
καὶ με πολλή προθυμία,
γκρεμίζαν τὰ τείχη,
ἐνῶ οἱ αὐλητρίδες ἐπαιζαν τὸν αὐλό,
γιατί εἶχαν τὴν γνώμη
ὅτι ἐκείνη ἡ ἡμέρα ἦταν ἡ ἀρχή
τῆς ἐλευθερίας γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Α. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ-ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ

Ενότητα §16-23

Α. ΘΕΜΑ: Ο ρόλος και οι ελιγμοί του Θηραμένη – Η συνεδρίαση στη Σπάρτη- Η απόφαση της Σπάρτης και η παράδοση της Αθήνας.

Β. ΔΟΜΗ και ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ:

§16-18 Ο πρωταγωνιστικός ρόλος του Θηραμένη

§18-19 Κρίσιμη συνεδρίαση στη Σπάρτη

§20-21 Η απόφαση της Σπάρτης

§22-23 Η παράδοση των Αθηνών

Θέση της ενότητας στο έργο

Μετά την ήττα στους Αιγός ποταμούς και την επικείμενη παράδοση της Αθήνας, η κατάσταση δεν είναι τόσο απλή όσο φαίνεται· από τη μια μεριά οι νικημένοι και απ' την άλλη οι νικητές, οι Σπαρτιάτες και οι σύμμαχοι τους. Μέσα στην Αθήνα υπάρχουν εκείνοι που αποκρούουν οποιονδήποτε συμβιβασμό, εκείνοι που δέχονται τον συμβιβασμό με διαφοροποιήσεις ως προς τους όρους αλλά και εκείνοι που χαίρονται για την ήττα (βλ. και §22). Στο στρατόπεδο των νικητών άλλοι θέλουν την πλήρη συντριβή της Αθήνας και άλλοι έχουν τους λόγους τους να είναι μετριοπαθέστεροι (§19-20). Αν συνυπολογισθούν και οι προσωπικές φιλοδοξίες ή τα συμφέροντα διαφόρων από τους πρωταγωνιστές, δημιουργείται ένα περίπλοκο «πολιτικό σκηνικό» το οποίο επιτρέπει να δούμε η (σχετικά) απλή αφήγηση του συγγραφέα. Η εξωτερική πολιτική, τουλάχιστον ως προς τους διαδικαστικούς, οικονομικούς και στρατιωτικούς εκβιασμούς σε βάρος αυτών που βρίσκονται σε ασθενέστερη θέση, είχε διαμορφωθεί έτσι, ώστε να μας θυμίζει πρόσφατα γεγονότα σε πολλές περιοχές της γης.

Ερμηνευτική και αισθητική προσέγγιση

§16-17

Στις παραγράφους 16-17 περιγράφονται:

- ✓ Η κατάσταση των Αθηναίων
 - ✓ Η πρόταση του Θηραμένη
 - ✓ Οι λόγοι της καθυστέρησης του Θηραμένη
 - ✓ Οι δικαιολογίες του Θηραμένη
-
- Η κατάσταση μέσα στην Αθήνα είναι δραματική, αφού ο κίνδυνος της πολιορκίας σφίγγει όλο και περισσότερο. Οι κάτοικοί της, στοιβαγμένοι και καταπονημένοι από τις στερήσεις και την πείνα, την αγωνία και το φόβο, βρίσκονται σε διάσταση και σύγχυση.
 - Μερικοί ούτε που σκέφτονται για συμβιβασμό, κάποιον τον δέχονται αλλά με όρους και άλλοι χαίρονται και κάνουν το παν για την παράδοση της πόλης. Στους τελευταίους εντάσσεται και ο ολιγαρχικός Θηραμένης. Έτσι, αυτός εξαπατά και πείθει τους συμπολίτες του να τον στείλουν ως πρεσβευτή στο Λύσανδρο, για να μάθει τάχα τις διαθέσεις του και να εξακριβώσει γιατί οι Λακεδαιμόνιοι ήταν ανένδοτοι στο ζήτημα της ειρήνης, αν δεν κατεδαφίζονταν τα Μακρά τείχη. Σκόπιμα, λοιπόν, καθυστερεί τις διαπραγματεύσεις πάνω από τρεις μήνες, ώστε οι Αθηναίοι εξαντλημένοι τελείως από την πείνα να δεχθούν τους επαχθείς όρους τη Σπάρτης.
 - Και ενώ η επιστροφή του φάνταζε λυτρωτική για τους πολιορκημένους, αυτός εξακολουθεί να τηρεί την ίδια παραπλανητική τακτική, και χωρίς ηθικούς ενδοιασμούς δικαιολογεί την αργοπορία του με ασύστολα ψεύδη (*ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ... ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους*).
 - Επιπλέον τους πείθει να τον εκλέξουν πάλι ως πρεσβευτή και μάλιστα με απόλυτη πληρεξουσιότητα.
-
- Στο κείμενο διαπιστώνουμε ότι έχουμε μακροπερίοδο υποτεταγμένο λόγο (κύριες δευτερεύουσες προτάσεις, ρηματικά, απαρεμφατικά και μετοχικά σύνολα). Αυτή η δομή του λόγου μαρτυρεί την ευλυγισία της ελληνικής γλώσσας και διαβαθμίζει το ουσιώδες από το επουσιώδες.
 - Παράλληλα, η διαπλοκή και διακοπή των δευτερευουσών προτάσεων υπηρετεί, πέρα από αυτή τη λειτουργικότητα του λόγου, και την αισθητική σκοπιμότητα: δείχνει δηλαδή τα τεχνάσματα που χρησιμοποιεί ο Θηραμένης, για να εξαπατήσει και να

πείσει δόλια τους Αθηναίους. Και το γεγονός αυτό αποτυπώνεται με μορφή κατακλείδας στη φράση: *(ήρέθη δέκατος αὐτός πρεσβευτής εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ.)*

§18-19

Στις παραγράφους 18-19 περιγράφονται:

- ✓ Η ενέργεια των Αθηναίων
 - ✓ Οι ενέργειες του Λυσάνδρου
 - ✓ Η απάντηση των Αθηναίων πρεσβευτών στους εφόρους
 - ✓ Οι προτάσεις των αντιπάλων
-
- Ο Λύσανδρος ενημερώνει τους εφόρους με έμπιστους ανθρώπους του για τις ενέργειές του. Όταν, λοιπόν, οι δέκα πρέσβεις της Αθήνας φτάνουν στη Σελλασία και γνωστοποιούν ότι ήρθαν με πλήρη εξουσιοδότηση για την ειρήνη, οι πέντε έφοροι τους καλούν στο συνέδριο που απαρτίζεται από αντιπροσώπους των πόλεων της Πελοποννησιακής συμμαχίας.
 - Στο κείμενο διαπιστώνουμε πως το πρώτο επίπεδο δράσης, που αφορά τις σχέσεις του Θηραμένη με τους Αθηναίους, διαπλέκεται μ'ένα δεύτερο, όπου περιγράφονται οι ενέργειες του Λυσάνδρου και της πρεσβευτικής δεκαμελούς επιτροπής. Η συσσώρευση ποικίλων ρηματικών τύπων δείχνει τη δράση και την κινητικότητα, ενώ η αφθονία και διαπλοκή των δευτερουσών προτάσεων μαρτυρεί τις σχέσεις Λυσάνδρου και εφόρων αλλά και των αθηναίων πρεσβευτών με τους Λακεδαιμόνιους.
 - Το συμμαχικό συνέδριο της Σπάρτης, έπειτα από πρόσκληση των εφόρων δέχεται την πρεσβευτική αποστολή της Αθήνας, για να συζητήσει τους όρους της ειρήνης. Το κλίμα από την αρχή κιόλας είναι βαρύ και αρνητικό για τους Αθηναίους, καθώς πολλοί σύμμαχοι της Σπάρτης, κυρίως οι Κορίνθιοι και οι Θηβαίοι δε δέχονται τις προτάσεις συνθηκολόγησης και προτείνουν επίμονα την ολοκληρωτική καταστροφή της Αθήνας. Και αυτή ακριβώς είναι η βίαιη αντίδρασή τους, η διάρκεια και η σφοδρότητά της οποίας δηλώνεται με τους παρατατικούς *ἀντέλεγον, μὴ σπένδεσθαι, ἀλλ' ἐξαιρεῖν*

§20-21

Στις παραγράφους 20-21 περιγράφονται:

- ✓ Οι αποφάσεις στο συνέδριο της Σπάρτης
- ✓ Οι όροι παράδοσης της Αθήνας

- Στην κρίσιμη ώρα οι Λακεδαιμόνιοι δείχνουν τη μεγαλοψυχία και γενναιοφροσύνη τους και εμφανίζονται απροσδόκητα ως προστάτες των ηττημένων, γιατί αναλογίστηκαν την προσφορά της πόλης τους στη διάρκεια των Περσικών πολέμων. Η στάση αυτή, που τιμά τη Σπάρτη, υπερισχύει από την καθολική σχεδόν απαίτηση για πλήρη καταστροφή της Αθήνας και για υποδούλωση των κατοίκων της.
- Ωστόσο οι Λακεδαιμόνιοι, προκειμένου να αποδεχθούν την ειρήνη, προτείνουν όρους βαρείς και ταπεινωτικούς για την ιστορία και τον πολιτισμό της πόλης:
 - ✓ να γκρεμίσουν οι Αθηναίοι τα τείχη τους, που συμβόλιζαν το μεγαλείο και τη δύναμή τους,
 - ✓ να παραδώσουν όλο σχεδόν το στόλο τους, που ήταν πηγή ισχύος για τους ίδιους και μόνιμη απειλή για τους αντιπάλους,
 - ✓ να επαναφέρουν τους εξόριστους αντιφρονούντες ολιγαρχικούς,
 - ✓ να αναγνωρίσουν τους ίδιους με τους Λακεδαιμόνιους εχθρούς και φίλους και να ακολουθούν στις εκστρατείες τους παραδεχόμενοι έτσι την ηγεμονία και την πρωτοπορία της Σπάρτης.
- Με τους όρους αυτούς καθιστούν παντελώς ακίνδυνο τον άλλοτε ισχυρό τους ανταγωνιστή, δικαιώνουν τους ολιγαρχικούς ομοϊδεάτες τους για τη στάση τους, δημιουργούν μέσα στην Αθήνα εστίες τριβών και εντάσεων, γεγονός που τους συμφέρει και καταρρακώνουν το κύρος του αντιπάλου τους.
- Αξιοσημείωτος είναι ο μακροπερίοδος λόγος στην ενότητα αυτή, στον οποίο όμως διακρίνεται το ουσιώδες και βασικό υστερόχρονο στοιχείο (ἐφ' ᾧ ἔπρεσθαι ὅποι ἂν ἡγῶνται) από το προτερόχρονο τριπλό μετοχικό και σε αόριστο χρόνο σύνολο (**καθελόντας καὶ παραδόντας καὶ καθέντας**).
- Τα στοιχεία αυτά συνθέτουν το πρώτο σκηνικό της διπλωματικής και διαπραγματευτικής δραστηριότητας. Ακολουθεί το δεύτερο σκηνικό, το δεύτερο επίπεδο δράσης με πρωταγωνιστή το Θηραμένη και κέντρο την Αθήνα. Οι Αθηναίοι γεμάτοι απελπισία και αγωνία περιμένουν τους πρέσβεις, για ν' ακούσουν τους όρους της ειρήνης. Γιατί η πείνα τους αποδεκατίζει και δεν

υπάρχουν πια άλλα περιθώρια για αναβολή. Προέχει η επιβίωση. Και αυτήν την ανησυχία τους τη δηλώνει η συσσώρευση εφτά ρηματικών τύπων, ο κοφτός λόγος και η μεταφορά με το ρήμα **περιέχειτο**.

§22-23

Στις παραγράφους 22-23 περιγράφονται:

- ✓ Η αντίδραση του λαού της Αθήνας στην επιστροφή του Θηραμένη και των πρέσβων.
- ✓ Η παράδοση της Αθήνας και οι όροι στους οποίους συμφώνησαν για τη σύναψη ειρήνης με τους Λακεδαιμόνιους.
- Οι Αθηναίοι συγκαλούν την εκκλησία του δήμου και εκεί συζητούν τους όρους της ειρήνης που υπαγορεύουν οι Λακεδαιμόνιοι. Μολονότι η Αθήνα «πνέει τα λοίσθια», οι δημοκρατικοί της θεσμοί εξακολουθούν να λειτουργούν. Έτσι, η εκκλησία του δήμου είναι πάλι το κυρίαρχο νομοθετικό και εκτελεστικό όργανο και αυτή αποφασίζει για την παράδοση της πόλης. Η διάρκεια και η ένταση των συζητήσεων δηλώνεται με παρατατικούς (**ἀπήγγελλον, ποιοῖντο, προηγόρει, λέγων**), ενώ η τελική απόφαση υπογραμμίζεται με τον αόριστο: **ἔδοξε**.
- Η παράγραφος **23** περιέχει την κατακλείδα του διπλού σκηνικού. Η αυλαία του δράματος πέφτει και επέρχεται η λύση. Οι Αθηναίοι δέχονται με συντριβή ψυχής την ειρήνη. Τα πολυσύνδετα (**τέ-καί-καί**), οι σύντομες και κοφτές προτάσεις, η συσσώρευση των παρατατικών δηλώνουν την ταχύτητα των εξελίξεων, την ενότητα των ενεργειών και την άμεση πια συμμόρφωση των πολιτών στα κελεύσματα του νικητή. Η ώρα της κατεδάφισης των τειχών και της παράδοσης παίρνει χαρακτηριστικά πανηγυρικό και ενθουσιαστικό, καθώς οι Έλληνες αφελώς νομίζουν ότι την ώρα της πτώσης της Αθήνας ανατέλλει γι' αυτούς ο ήλιος της ελευθερίας.

Πραγματολογική προσέγγιση

Τοιούτων δὲ ὄντων: Η κατάσταση των Αθηναίων είναι απελπιστική, καθώς τους πολιορκεί ο Άγης από την ξηρά και ο Λύσανδρος από τη θάλασσα. Δεν έχουν πιά ούτε πλοία ούτε συμμάχους και υποφέρουν από το συνωστισμό και τη σιτοδεία. Στην αρχή απορρίπτουν κάθε σκέψη για συμβιβασμό όμως η λιμοκτονία και η γενική αποθάρρυνση τους υποχρεώνουν στο τέλος να προτείνουν τη μερική κατεδάφιση των τειχών σε έκταση δέκα σταδίων.

διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ: Την εποχή αυτή (Μάρτιος του 404 π.Χ.) ο Λύσανδρος πολιορκούσε τη Σάμο, τη μόνη πόλη που έμεινε πιστή στους Αθηναίους.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν: Οι Σπαρτιάτες ανέκαθεν ήταν αντίθετοι με την οχύρωση των πόλεων έξω από την Πελοπόννησο. Έτσι, όταν οι Αθηναίοι μετά τη λήξη των Περσικών πολέμων (478 π.Χ.) ανήγειραν τα μακρά τείχη, που τους παρείχαν ασφάλεια και συμβόλιζαν το μεγαλείο και την ανεξαρτησία τους, οι Λακεδαιμόνιοι αντέδρασαν έντονα, γιατί τα θεωρούσαν επικίνδυνα για τη δική τους ασφάλεια. Γι'αυτό βασικός όρος για την παράδοση της αθήνας ήταν η κατεδάφιση των τειχών.

ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον ὁμολογήσειν: Ως ολιγαρχικός ήθελε την παράδοση της Αθήνας, ώστε να επιτευχθεί η αλλαγή του καθεστώτος. Γι'αυτό καθυστέρησε τόσο πολύ, έως ότου οι συμπολίτες του εξαντλημένοι από την πείνα θα συμφωνούσαν με οποιονδήποτε όρο των Λακεδαιμονίων.

ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους εἶναι κύριος: Οι έφοροι υπήρξαν η ανώτατη πολιτική αρχή σε πολλές δωρικές πόλεις και φυσικά στη Σπάρτη. Ήταν πέντε και εκλέγονταν απ'όλους τους πολίτες και η εξουσία τους διαρκούσε ένα χρόνο. Στην αρχή ήταν θεσμός δημοκρατικός που επιβλήθηκε για την παρακολούθηση της πειθαρχίας των πολιτών όμως με το πέρασμα του χρόνου έγιναν θεσμός συντηρητικός και μετά τον 7ο αιώνα κατέστησαν οι πραγματικοί κυβερνήτες της πόλης με εκτελεστική και νομοθετική εξουσία. Αυτοί συγκαλούσαν την Απέλλα και τη Γερουσία και εκτελούσαν τις αποφάσεις των σωμάτων αυτών. Διαπραγματεύονταν με τους ξένους πρέσβεις, εφαρμόζαν την ξενηλασία, δίκάζαν μαζί με τη γερουσία σοβαρές υποθέσεις, φρόντιζαν για την αγωγή των εφήβων, συγκρατούσαν σε υποταγή τους είλωτες και τους περιοίκους και επέβλεπαν τους πάντες ακόμη και τους βασιλείς. Με τον καιρό έχασαν την εξουσία τους και έγιναν υποχείριοι των 28 Γερόντων. Ο θεσμός καταργήθηκε οριστικά το 2ο μ.Χ. αι.

ἡρέθη αὐτοκράτωρ.: ήταν ανώτατο αξίωμα στην Αθήνα σε δύσκολες πρεσβευτικές αποστολές. Ο πρεσβευτής που τις αναλάμβανε είχε απόλυτη πληρεξουσιότητα και διαχειριζόταν «εν λευκώ» τις σοβαρές υποθέσεις.

ἔπεμψεν Ἀριστοτέλην: Ήταν εξόριστος Αθηναίος ολιγαρχικός που τον συμπεριέλαβε ο Λύσανδρος σε αυτή την εμπιστευτική αποστολή προς τους εφόρους., γιατί ήξερε ότι πρόθυμα θα εξυπηρετούσε τα συμφέροντα της Σπάρτης. Αργότερα μάλιστα έγινε, όπως και ο Θηραμένης, ένας από τους Τριάκοντα τυράννους.

ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ: Πρόκειται για μεθοριακή πόλη της Λακωνικής, βόρεια της Σπάρτης, με μεγάλη στρατηγική σημασία.

Ἐπεὶ δ' ἦκον: Η δεκαμελής αποστολή των Αθηναίων αφού δέχθηκε τον έλεγχο στη Σελλασία για το λόγο της άφιξής της, έφτασε στη Σπάρτη ύστερα από πρόσκληση των εφόρων.

ἐκκλησίαν ἐποίησαν: Οι έφοροι συγκάλεσαν στη σπάρτη συνέδριο, στο οποίο παρευρίσκονταν οι εκπρόσωποι της Πελοποννησιακής συμμαχίας, για να αποφασίσουν από κοινού για την τύχη της Αθήνας.

ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα: Ήταν οι μεγαλύτεροι εχθροί της Αθήνας κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου αλλά και νωρίτερα. Οι πρώτοι αντιδρούσαν εξαιτίας του οικονομικού ανταγωνισμού και της πολιτειακής διαφοράς τους. Άλλωστε ήταν η ισχυρότερη ολιγαρχική δύναμη μετά τη Σπάρτη και σταθερός σύμμαχος αυτής. Οι Θηβαῖοι, πάλι ήταν άσπονδος εχθρός της Αθήνας, για τί ένιωθαν ότι απειλούνταν από την επεκτατική πολιτική της.

ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι: Πρόκειται για τους Περσικούς πολέμους (490-478 π.Χ.), όπου η Αθήνα έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο στην απόκρουση

των Περσών και τη διατήρηση της ελευθερίας των Ελλήνων.

ἐπανεφέρων ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας: Ήταν οι όροι που οι Λακεδαιμόνιοι απαίτησαν για τη σύναψη ειρήνης:

α. κατεδάφιση των μακρῶν τειχῶν και του τείχους του Πειραιά,

β. παράδοση όλου του στόλου εκτός από δώδεκα πλοία

γ. επιστροφή όλων των πολιτικών εξορίστων,

δ. αποδοχή των ίδιων εχθρῶν και φίλων με τους Λακεδαιμονίους

ε. αναγνώριση της ηγεμονίας και της πρωτοπορίας της Σπάρτης αλλά και συμπόρευση μαζί της σε κάθε εκστρατεία.

ἀντειπόντων δὲ τινων....ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην: Η αποδοχή των όρων ειρήνης και η παράδοση της Αθήνας έγινε τέλη Μαρτίου αρχές Απριλίου του 404 π.Χ.

Λύσανδρος κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ: Ο Λύσανδρος αρχικά πολιορκούσε την Αθήνα από τη θάλασσα, όπως ο Άλκιβιάδης από την ξηρά. Επειδή όμως οι Αθηναῖοι αντιστέκονταν, έπλευσε με μέρος του στόλου του εναντίον πόλεων της Μ. Ασίας των οποίων ρύθμισε την πολιτική κατάσταση βίαια ή ειρηνικά, σύμφωνα με τα συμφέροντα της Σπάρτης. Η είδηση της παράδοσης της Αθήνας τον βρήκε να πολιορκεί τη Σάμο. Έλυσε λοιπόν την πολιορκία της και κατέπλευσε στον Πειραιά.

τὰ τείχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων: Οι Λακεδαιμόνιοι κατά την κατεδάφιση των τειχῶν, για να πανηγυρίσουν τη νίκη τους αυτοί και οι ολιγαρχικοί Αθηναῖοι κάλεσαν αυλητρίδες, όπως γινόταν στα γλέντια και στα συμπόσια δίνοντας συμβολικό χαρακτήρα στην πράξη τους.

νομίζοντες ... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας: Οι Έλληνες πίστευαν ότι την ημέρα αυτή απελευθερώνονταν από την τυραννία των Αθηναίων. Γι' αυτό και συμμετέχουν σ' αυτό το «πανηγύρι της χαράς». Όμως σύντομα το μέλλον έδειξε ότι η προσδοκία τους αυτή ήταν λανθασμένη, γιατί οι Λακεδαιμόνιοι αποδείχτηκαν χειρότεροι δυνάστες από τους Αθηναίους.

Ιδεολογικά στοιχεία

1. Η πρεσβευτική αποστολή έχει τη δυνατότητα να εξακριβώσει τις προθέσεις του αντιπάλου.
2. Η πολιτική διαφωνία και η αρχομανία θέτουν το ατομικό συμφέρον πάνω από το συλλογικό.
3. Τα ασύστολα ψεύδη είναι η δικαιολογία των αισχρών πράξεων
4. Για σοβαρά θέματα ειρήνης και πολέμου αποφασίζει μόνο η ανώτατη κυβερνητική αρχή.
5. Οι προδότες εξυπηρετούν τα συμφέροντα των αντιπάλων και όχι της πατρίδας.
6. Ο ηττημένος στον πόλεμο υποχρεώνεται να λογοδοτήσει για τις πράξεις του και να δεχθεί το συμβιβασμό.
7. Οι πολιτικές διαφορές και τα οικονομικά συμφέροντα οξύνουν τα πάθη και παρασύρουν σε ακρότητες.
8. Η προσφορά μιας πόλης στο κοινό καλό μένει στη μνήμη και σε περιπτώσεις ατυχίας της βαρύνει θετικά στη λήψη αποφάσεων.
9. Τα τείχη μιας πόλης, το ναυτικό της και η σταθερότητα των δημοκρατικών θεσμών της συντελούν στην αυτοδυναμία και αυτονομία της.
10. Ο νικητής είναι κυρίαρχος στην ξηρά και τη θάλασσα και απαιτεί πλήρη συμμόρφωση στις εντολές του.
11. Όταν πιέζει το ένστικτο της αυτοσυντήρησης, τότε δημιουργούνται αισθήματα αγωνίας και φόβου.
12. Η φωνή της ψυχής λογικής δίνει προτεραιότητα στην επιβίωση.
13. Ο ηττημένος στον πόλεμο υποχρεώνεται να λογοδοτήσει για τις πράξεις του και να δεχθεί το συμβιβασμό.
14. Οι πολιτικές διαφορές και τα οικονομικά συμφέροντα οξύνουν τα πάθη και παρασύρουν σε ακρότητες σε βάρος ακόμα και πόλεων με ιστορική παρουσία και πολιτισμό.

Β. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ-ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- **βούλονται:** βούλομαι, ἐ(ή)βουλόμην, βουλήσομαι/βουληθήσομαι, ἐ(ή)βουλήθην, βεβούλημαι, ἐβεβουλήμην.

ΟΜΟΡ. :βούληση, βουλητικός, αβουλία, άβουλος, βουλησιαρχία.

- **πέμψαι:** πέμπω, ἔπεμπον, πέμψω, ἔπεμψα, πέπομφα, ἔπεπόμφειν.

ΟΜΟΡ. : πομπή, πομπός, πομπώδης, αναπομπή, αποπομπή, νηοπομπή, παραπεμπτικός, ψυχοπομπός.

- **εἰδῶς :** οἶδα, ἤδειν/'ἤδη, εἴσομαι/ εἰδήσω, ἔγνων, ἔγνωκα, ἔγνωκειν.

ΟΜΟΡ.: εἰδήση, εἰδήμονας, ιδανικός, ιδεώδης, ιστορία, ειδοποίηση, ειδωλολάτρης, εξιδανικεύω, ιστοριοδίφης, προϊστορικός, συνειδητός.

- **ἥξει:** ἥκω, ἥκον, ἥξω, ἥξα

ΟΜΟΡ.: άφιξη, ικέτης, καθήκον, προσήκον.

- **ἐξανδραποδίσασθαι:** ἐξανδραποδίζομαι, [ἐξηνδραποδιζόμην] ἐξανδραποδιοῦμαι / ἐξανδραποδισθήσομαι, ἐξηνδραποδισάμην/ ἐξηνδραποδίσθην, ἐξηνδραπόδισμαι, ἐξηνδραποδίσμην.

ΟΜΟΡ.: εξανδραποδισμός, ανδραποδον.

- **ἀντέχουσι:** ἀντέχω, ἀντείχον, ἀνθέξω/ἀντιστήσω, ἀντέσχον, ἀντέσχηκα, ἀντεσχήκειν.

ΟΜΟΡΙΖΑ: ισχυρός, οχυρός, σχέδιο, σχολείο, ακάθεκτος, αποχή, ενοχή, μετοχή.

- **πεμφθεῖς:** πέμπομαι, ἔπεπόμην, πέμψομαι/πεμφθήσομαι,

ΟΜΟΡ. : πομπή, πομπός, αναπομπή, ουρανόπεμπτος

- **διέτριβε:** διατρίβω, διέτριβον, διατρίψω, διέτριψα, διατέτριφα, διετετρίφειν.

ΟΜΟΡ.: τριβή, τρίφτης, τρίμμα, διατριβή, παιδοτριβής.

- **ἐπιτηρῶν :** ἐπιτηρῶ, ἐπετήρουν , ἐπιτηρήσω, ἐπετήρησα, ἐπιτέτρικα, ἐπετετρίκειν.

- **ἔμελλον :** μέλλω, ἔ(ῃ)μελλον, μελλήσω, ἔ(ῃ)μέλησα.

ΟΜΟΡ. :μέλημα, μέληση, μέλλον, μέλλοντας, μελοθάνατος.

- **ἐπιλελοιπέναι** : ἐπιλείπω, ἐπέλειπον, ἐπιλείψω, ἐπέλειψα/ ἐπέλιπον, ἐπιλέλοιπα, ἐπελελοίπειν.
- **ὁμολογήσει** : ὁμολογῶ, ὁμολόγουν, ὁμολογήσω, ὁμολόγησα, ὁμολόγηκα, ὁμολογήκειν.

ΟΜΟΡ. : ομολογητής, ομολογία, ομολογιακός, ομόλογο, ἐξομολογήση

- **ἀπήγγειλεν** : ἀπαγγέλλω, ἀπήγγελλον, ἀπαγγελῶ, ἀπήγγειλα - ἀπήγγελον, , ἀπήγγελκα, ἀπηγγέλκειν.

ΟΜΟΡ. : αγγελία, ἄγγελος, αγγελτήριο, αγγελιαφόρος, απαγγελία, διάγγελμα, εισαγγελέας, ἐπάγγελμα, επαγγελματίας, παραγγελία, παράγγελμα.

- **ιέναι** : ἔρχομαι/εἶμι, ἦειν/' ἦα, εἶμι, ἦλθον, ἐλήλυθα, ἐληλύθειν.

ΟΜΟΡ. : ἐλεύθερος, ἐρχομός, ἰσθμός, ἀνεξίτηλος, ἀπρόσιτος, διέλευση, εισιτήριο, προσέλευση.

- **ἔρωτῶτο** : ἐρωτῶμαι, ἠρωτώμην, ἐρωτηθήσομαι, ἠρωτήθην, ἠρώτημαι, ἠρωτήμην.

ΟΜΟΡ. : ἐρώτημα, ἐρωτηματικό, ἐρωτήση, ἐρωταπόκριση, ἐπερώτηση.

- **ἠρέθη** : αἰροῦμαι, ἠρούμην, αἰροῦμαι/αἰρεθήσομαι, εἰλόμην ῥέθην, ἦρημαι, ἠρήμην

ΟΜΟΡ. : αἵρεση, αἰρετικός, αἰρετός, ἀναίρεση, ἀνεξαιρέτως, ἀρχαιρεσίες, ἀνθαίρετος, αὐτοπροαίρετα, ἀφαιρετικός, ἀφηρημένος, ἐξαιρετικός, καθαίρεση

- **ἀποκρίναιτο** : ἀποκρίνομαι, ἀπεκρινόμην, ἀποκρινοῦμαι/ἀποκριθήσομαι, ἀπεκρινάμην/ἀπεκρίθην, ἀποκέκριμαι, ἀπεκεκρίμην.

ΟΜΟΡ. : κρίμα, κρίση, κριτήριο, κριτής, κριτικός, ἀπόκριση, ἀνάκριση, διάκριση, ἐγκριση, ἐπίκριση, επικριτικός, κατὰκριση.

- **καλεῖν** : καλῶ, ἐκάλουν, καλῶ/καλέσω, ἐκάλεσα, κέκληκα, ἐκεκλήκειν.

ΟΜΟΡ. : κάλεσμα, κλήση, κλητήρας, ἀνάκληση, ἀνέγκλητος, αὐτόκλητος, ἐγκλημα, ἐγκληματικότητα, ἐκκλησία, ἐπίκληση.

- **σπένδεσθαι** : σπένδομαι, ἐσπενδόμην, σπείσομαι, ἐσπείσάμην/ἐσπείσθην, ἔσπεισμαι, ἐσπείσμην.

ΟΜΟΡ. : σπονδή, ἀσπονδος, ὁμοσπονδία, ὁμοσπονδιακός, παρασπονδία, ὑπόσπονδος.

- **ἔφασάν :** φημι, ἔφην/ἔφασκον, φήσω, ἔφησα,/ἔφην/εἶπον, εἶρηκα, εἰρήκειν.

ΟΜΟΡ.: φάση, φήμη, φωνή, αντίφαση, αντιφατικός, απόφαση, αφασία, κατάφαση.

- **εἰργασμένην:** ἐργάζομαι, εἰ(ή)ῤῥαζόμην, ἐργάσομαι, ἐργασθήσομαι, εἰ(ή)ῤῥασάμην/εἰ(ή)ῤῥάσθην, εἰργασμαι, εἰργάσμην.

ΟΜΟΡ.: εργαλείο, εργασία, εργάσιμος, εργαστήριο, εργάτης, εργατικός, εργοστάσιο, απεργία, διεργασία, επεξεργασία, εργολάβος, εργοτάξιο, εργόχειρο, καλλιεργήσιμος.

- **παράδοντας:** παραδίδωμι, παρεδίδουν, παραδώσω, παρέδωκα/παραδέδωκα, παρεδεδώκειν.

ΟΜΟΡ.: δόση, δώρο, αιμοδότης, αντίδοτο, διάδοση, δωσίλογος, έκδοση, εκδοτήριο, εκδότης, ανέκδοτος, επίδοση, παράδοση.

- **καθέντας:** καθίημι, καθίην, καθήσω, καθῆκα, καθεῖκα, καθείκειν.

ΟΜΟΡ.: άνεση, άνετος, άφεση, αφετηρία, εγκάθετος, έφεση, εφετείο, εφέτης, κάθετος, σύνεση, συνετός, ύφεση.

- **νομίζοντας:** νομίζω, ἐνόμιζον, νομῶ, ἐνόμισα, νενόμικα, ἐνενομίκειν.

ΟΜΟΡ.: νομικός, νόμισμα, νομοματικός, νόμος, ανομία, νομισματοθήκη, νομισματοκοπείο, νομοθετικός, νομοσχέδιο, παράνομος.

- **ἔπεσθαι:** ἔπομαι, εἶπομην, ἔψομαι, ἐσπόμην, ἠκολούθηκα, ἠκολουθήκειν.

ΟΜΟΡ.: επόμενος, επομένως, συνεπής, συνέπεια.

- **ἡγώνται:** ἡγοῦμαι, ἡγούμην, ἡγήσομαι, ἡγησάμην/ἡγήθην, ἡγήμαι, ἡγήμην.

ΟΜΟΡ.: ηγεμόνας, ηγεμονία, ηγεμονικός, ηγεσία, ηγέτης, ηγήτορας, ηγούμενος, ανεξηγήτος, αφηγητής, διήγηση, εισηγητής.

- **ἐπανεφέρων:** ἐπαναφέρω, ἐπανεφέρων, ἐπανοίσω, ἐπανήνεγκα/ἐπανήνεγκον, ἐπανενήνοχα, ἐπανενηνόχειν.

ΟΜΟΡ.: φαρέτρα, φορά, φορείο, φόρος, αμφορέας, αυτόφωρος, αχθοφόρος, διάφορος, πληροφορία, εκφορά, επαναφορά.

- **περιχεῖτο:** περιχέομαι, περιχεόμην, περιχέομαι/περιχυθήσομαι, περιχεάμην/περιεχύθην, περικέχυμαι, περιεκεχύμην.

ΟΜΟΡ.: χοάνη, χους, χυδαίος, χυλός, χυμός, χύτρα, διάχυτος.

- **ἐνεχώρει:** ἐγχωρῶ, ἐνεχώρουν, ἐγχωρήσομαι/ἐγχωρήσω, ἐνεχώρησα, ἐγκεχώρηκα, ἐνεκεχώρηκειν.

ΟΜΟΡ.: χωρικός, χωριό, αναχώρηση, αποχώρηση, ασυγχώρητος, συγχώρηση, υποχωρητικός, χωροφύλακας, χωροχρόνος.

- **ἀπολλυμένων:** ἀπόλλυμαι, ἀπωλλύμην, ἀπολούμαι, ἀπωλόμην, ἀπόλωλα, ἀπωλώλειν.

ΟΜΟΡ.: ολέθριος, όλεθρος, απώλεια, πανωλεθρία, εξολόθρευση, εξολοθρευτής.

- **προηγόρει:** προηγορέω/ῶ, προηγόρουν

ΟΜΟΡ.: αγορά, αγοραστικός, αγόρευση, ρήση, ρητός, αγορανομία, αναγόρευση

- **χρη:** χρη/χρεών ἐστί, χρήν, ἐχρήν, χρησται

- **πείθεσθαι:** πείθομαι, ἐπειθόμην, πείσομαι, ἐπιθόμην/ἐπείσθην, πέπεισμαι/πέποιθα, ἐπεπείσμην, πεποίθειν.

ΟΜΟΡ.: πειθήνιος, πειθώ, πείσμα, πειστήριο, πειστικός, πεποίθηση, πιθανός, πιθανότητα, παραπειστικός.

- **συνεπαινεσάντων:** συνεπαινῶ, συνεπήνουν, συνεπαινέσομαι/συνεπαινέσω, συνεπήνεσα, συνεπήνεκα, συνεπενήκειν.

ΟΜΟΡ.: παίνεμα, έπαινος, παρίνεση, συναίνεση, συναινετικός.

- **ἔδοξε:** δοκεῖ, ἐδόκει, δόξει, ἔδοξε, δέδοκται/δεδογμένον ἐστί, ἐδέδοκτο/δεδογμένον ἦν.

ΟΜΟΡ.: δόγμα, δοκιμασία, δομή, δογματικός, δοκίμιο, δόκιμος, δόξα, δοξασία, άδοξος.

- **δέχεσθαι:** δέχομαι, ἐδεχόμην, δέξομαι/δεχθήσομαι, ἐδεξάμην δέχθην, δέδεγμαι, ἐδεδέγμην.

ΟΜΟΡ.: δέκτης, δεκτός, δεξαμενή, δοχείο, ακατάδεχτος, ανάδοχος, δωροδοκία, εκδοχή, ευπρόσδεκτος, καταδεκτικός, ξενοδοχείο, υποδοχή.

- **κατῆσαν:** κατεῖμι/κατέρχομαι, κατῆα/κατήειν/κατηρχόμην, κατεῖμι, κατῆλθον, κατελήλυθα, κατεληλύθειν.
- **κατέσκαπτον:** κατασκάπτω, κατέσκαπτον, κατασκάψω, κατέσκαψα, κατέσφακα, κατεσφάκειν.

ΟΜΟΡ.: σκάμμα, σκαπανέας, σκαπάνη, σκάφη, σκάφος, ανασκαφή,.

- **ἄρχειν:** ἄρχω, ἤρχον, ἄρξω, ἤρξα, ἤρχα, ἤρχειν.

ΟΜΟΡ.: αρχαϊκός, αρχαιότητα, αρχηγείο, αρχηγός, αρχαιογνωσία, αρχαιολογία, αρχιτεκτονική, ναύαρχος, υπάρχοντα, υπαρχηγός.

ΣΥΝΤΑΞΗ-ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ευθύμιος Κ. Κατσούλης-Φιλολόγος

Γ. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ: **Κύρια πρόταση**

εἶπεν: **ρήμα**

Θηραμένης: **υποκείμενο στο εἶπεν**

ἐν ἐκκλησίᾳ: **εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνουν στάση σε τοπο**

Τοιούτων: **κατηγορούμενο στο εννούμενο τῶν πραγμάτων**

ὄντων: **χρονική μετοχή, γενική απόλυτη**

τῶν πραγμάτων: **εννοούμενο υποκείμενο στην μεχοχή ὄντων**

εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον: **Δευτερεύουσα υποθετική πρόταση**
βούλονται: ρήμα

οἱ Ἀθηναῖοι: **εννούμενο υποκείμενο στο βούλονται και στο πέμψαι**

πέμψαι: **αντικείμενο ρήματος, τελικό απαρέμφατο (ταυτοπροσωπία)**

αὐτὸν: **αντικείμενο στο πέμψαι**

παρὰ Λύσανδρον: **εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κατεύθυνση.**

ὅτι εἰδὼς ἤξει Λακεδαιμονίους: **Δευτερεύουσα ειδική πρόταση ως αντικείμενο του εἶπεν**

ἤξει: **ρήμα**

Θηραμένης: **υποκείμενο στο ἤξει**

εἰδὼς: **τροπική μετοχή**

Λακεδαιμονίους: **αντικείμενο στη μετοχή κατά πρόληψη του υποκειμένου**

πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα: **Δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση ολικής αγνοίας, διμέρης, ως αντικείμενο στην μετοχή εἰδὼς**

πότερον περὶ τῶν τειχῶν: **α' μέρος ἢ πίστεως ἔνεκα: β' μέρος**

ἀντέχουσι: **ρήμα**

Λακεδαιμόνιοι: **εννοούμενο υποκείμενο στο ἀντέχουσι**

ἐξανδραποδίσασθαι: **τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στη μετοχή βουλόμενοι**

βουλόμενοι: **αιτιολογική μετοχή οἱ προδόντες**

τὴν πόλιν: **αντικείμενο του απαρεμφάτου ἐξανδραποδίσασθαι**

περὶ τῶν τειχῶν: **εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κατεύθυνση**

πίστεως ἔνεκα: **εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει σκοπό (αναστροφή πρόθεσης) (ἔνεκα πίστεως)**

Πεμφθείς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείῳ, ἐπιτηρῶν: **Κύρια πρόταση**

διέτριβε: **ρήμα**

Θηραμένης: **εννοούμενο υποκείμενο στο διέτριβε και στις μετοχές πεμφθείς, ἐπιτηρῶν**

πεμφθείς: **χρονική μετοχή**

ἐπιτηρῶν: **τροπική μετοχή**

παρὰ Λυσάνδρῳ: **εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει το πλησίον**

μῆνας: **αιτιατική του χρόνου.**

τρεῖς: **επιθετικός προσδιορισμός στο μῆνας**

πλείῳ: **αιτιατική του χρόνου**

ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῖτον ἅπαντα ὁμολογήσειν. **Δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρότασις**, μερικής αγνοίας ως αντικείμενο στη μετοχή ἐπιτηρῶν

ἔμελλον: **ρήμα**

Ἀθηναῖοι: **υποκείμενο στο ἔμελλον και στο ὁμολογήσειν**

ὁμολογήσειν: **τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ἔμελλον**

διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι: **εμπρόθετος προσδιορισμός της αιτίας**

τὸν σῖτον: **υποκείμενο στο έναρθερο απαρέμφατο τὸ ἐπιλελοιπέναι**

ἅπαντα: **κατηγορηματικός προσδιορισμός στο τὸν σῖτον**

ὅτι τις λέγοι: **Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική πρότασις, ως αντικείμενο στο ὁμολογήσειν**, μερικής αγνοίας, σε θέση αντικειμένου στο ρήμα της κύριας πρότασης ἀπέπεμπε

λέγοι: **ρήμα**

τις: **υποκείμενο στο λέγοι**

ὅτι: **σύντοιχο αντικείμενο στο λέγοι**

Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί: **Δευτερεύουσα χρονική πρότασις** που εκφέρεται με οριστική, **γιατι δηλώνει πραγματικό γεγονός**

ἦκε: **ρήμα**

Θηραμένης (εννοείται): **υποκείμενο στο ἦκε**

Ἀθήναζε(εννοείται): επιρρηματικός προσδιορισμός της κίνησης σε τόπο.

μηνί: δοτική του χρόνου

τετάρτῳ: επιθετικός προσδιορισμός στο μηνί

ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ: **Κύρια πρόταση**.

ἀπήγγειλεν: ρήμα

Θηραμένης: εννοούμενο υποκείμενο στο ἀπήγγειλεν

ἐν ἐκκλησίᾳ: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο

ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι: **Δευτερεύουσα ειδική πρόταση που εκφέρεται με ευκτική πλαγίου λόγου γιατί εξαρτάται από χρόνο ιστορικό ἀπήγγειλεν**

κατέχοι: ρήμα

Λύσανδρος: υποκείμενο στο κατέχοι

αὐτὸν: αντικείμενο στο κατέχοι

τέως: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου

εἴτα κελεύοι εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι: **Δευτερεύουσα ειδική πρόταση ως αντικείμενο στο ἀπήγγειλεν**

κελεύοι: ρήμα

Λύσανδρος (εννοείται): υποκείμενο στο κελεύοι

αὐτὸν: άμεσο αντικείμενο στο κελεύοι και εννοούμενο υποκείμενο στο ἰέναι

ἰέναι: έμμεσο αντικείμενο στο κελεύοι, τελικό απαρέμφατο (ταυτοπροσωπία)

εἰς Λακεδαίμονα: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κίνηση σε τόπο

οὐ γὰρ εἶναι κύριος, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους: **Κύρια πρόταση**

ἔλεγε (εννοείται): ρήμα

αὐτὸς (εννοείται): υποκείμενο στο ἔλεγε και στο εἶναι

εἶναι: αντικείμενο έμμεσο στο ἔλεγε , ειδικό απαρέμφατο (ταυτοπροσωπία)

κύριος: κατηγορούμενο στο εννοούμενο αὐτὸς

αὐτῷ (εννοείται): άμεσο αντικείμενο στο ἔλεγε

τοὺς ἐφόρους: υποκείμενο στο εἶναι

ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ: Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική πρόταση ως γενική αντικειμενική στο κύριος

ἐρωτῶτο: ρήμα

Λύσανδρος (εννοείται): υποκείμενο στο υποκείμενο στο ἐρωτῶτο

ὧν = ἃ: σύστοιχο αντικείμενο στο ἐρωτῶτο

ὑπ' αὐτοῦ: εμπρόθετος προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου

Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός: Κύρια πρόταση

ἡρέθη: ρήμα

Θηραμένης (εννοείται): υποκείμενο στο ἡρέθη

πρεσβευτὴς: κατηγορούμενο στο ἡρέθη

εἰς Λακεδαίμονα: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κίνηση σε τόπο

αὐτοκράτωρ: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου

δέκατος αὐτός: κατηγορηματικό προσδιορισμός στο Θηραμένης

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναίων ὄντα: Κύρια πρόταση

ἔπεμψεν : ρήμα

Λύσανδρος: υποκείμενο στο ἔπεμψεν

Ἀριστοτέλην: άμεσο αντικείμενο στο ἔπεμψεν

τοῖς ἐφόροις: έμμεσο αντικείμενο στο ἔπεμψεν, αντικείμενο στην μετοχή ἀγγελοῦντα

μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων: εμπρόθετος προσδιορισμός της συννοδείας

ἄλλων: επιθετικός προσδιορισμός στο Λακεδαιμονίων

Ἀθηναίων: αντικείμενο στο ἐφιστάναι

φυγάδα: κατηγορούμενο στο Ἀριστοτέλην

ὄντα: επιθετική μετοχή, παράθεση στο Ἀριστοτέλην

ἀγγελοῦντα: τελική μετοχή

ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου:
Δευτερεύουσα ειδική πρόταση που εκφέρεται με ευκτική πλαγίου λόγου γιατί
εξαρτάται από χρόνο ιστορικο ἔπεμψεν

ἀποκρίναιτο: **ρήμα**

Ἀριστοτέλης (εννοείται): **υποκείμενο στο ἀποκρίναιτο**

εἶναι: **αντικείμενο στο ἀποκρίναιτο, ειδικό απαρέμφατο**

ἐκείνους: **υποκείμενο στο εἶναι, ετεροπροσωπία**

κυρίους: **κατηγορούμενο στο ἐκείνους**

εἰρήνης καὶ πολέμου: **γενικές αντικειμενικές στο κυρίους**

Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις, ἐρωτώμενοι δὲ εἶπον: **Κύρια πρόταση**

εἶπον: **ρήμα**

Θηραμένης, πρέσβεις **υποκείμενα στο εἶπον**, πρέσβεις **υποκείμενο μετοχής**

ἐρωτώμενοι: **χρονική μετοχή**

οἱ ἄλλοι: **επιθετικός προσδιορισμός στο πρέσβεις**

ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ: **Δευτερεύουσα χρονική πρόταση**

ἦσαν: **ρήμα**

Θηραμένης, πρέσβεις (εννοείται): **υποκείμενα στο ἦσαν**

ἐν Σελλασίᾳ: **εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο**

ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν: **Κύρια πρόταση**

ἤκοιεν: **ρήμα**

Θηραμένης, πρέσβεις (εννοείται): **υποκείμενο στο ἤκοιεν**

ἐπὶ λόγῳ: **εμπρόθετος προσδιορισμός του σκοπού**

τίνι: **επιθετικός προσδιορισμός στο λόγῳ**

ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης: **Δευτερεύουσα ειδική πρόταση, αντικείμενο στο εἶπον**

ἤκοιεν (εννοείται): **ρήμα**

οὗτοι (εννοείται):: **υποκείμενο στο ἤκοιεν**,

αὐτοκράτορες: **επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο ἤκοιεν**

περὶ εἰρήνης: **εμπρόθετος προσδιορισμός της αναφοράς**

μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς: **Κύρια πρόταση**

ἐκέλευον: **ρήμα**

οἱ ἔφοροι **υποκείμενο στο ἐκέλευον**

καλεῖν: **έμμεσο αντικείμενο στο ἐκέλευον**

αὐτούς: **άμεσο αντικείμενο στο ἐκέλευον**

Ἐπεὶ δ' ἤκον: **Δευτερεύουσα χρονική πρόταση**

ἤκον: **ρήμα**

οἱ πρέσβεις (εννοείται) **υποκείμενο στο ἤκον**

ἐκκλησίαν ἐποίησαν: **Κύρια πρόταση**

ἐποίησαν: **ρήμα**

οἱ ἔφοροι **υποκείμενο στο ἐποίησαν**

ἐκκλησίαν: **αντικείμενο στο ἐποίησαν**

ἐν ἣ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.: **Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική στο ἐκκλησίαν**

ἀντέλεγον: **ρήμα**

Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι, ἄλλοι **υποκείμενα στο ἀντέλεγον**

πολλοὶ: **επιθετικός προσδιορισμός στο ἄλλοι**

μάλιστα: **επιρρηματικός προσδιορισμός του ποσού**

μὴ σπένδεσθαι- ἀλλ' ἐξαιρεῖν: **τελικά απαρέμφατα, αντικείμενα στο ἀντέλεγον**

αὐτούς (εννοείται): **υποκείμενο στο μὴ σπένδεσθαι- ἀλλ' ἐξαιρεῖν**

Ἀθηναίοις: **αντικείμενο στο σπένδεσθαι**

τῶν Ἑλλήνων: **γενική διαιρετική στο ἄλλοι**

ἐν ἣ: **εμπρόσθετος προσδιορισμός στάση σε τόπο (μεταφορικά)**

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι: **Κύρια πρόταση**

ἔφασαν: **ρήμα**

Λακεδαιμόνιοι: **υποκείμενο στο ἔφασαν**

οὐκ ἀνδραποδιεῖν: **αντικείμενο στο ἔφασαν, ειδικό απαρέμφατο (ταυτοπροσωπία)**

πόλιν: **αντικείμενο στο οὐκ ἀνδραποδιεῖν**

Ἑλληνίδα: επιθετικός προσδιορισμός στο πόλιν
εἰργασμένην: επιθετική μετοχή, παράθεση στο πόλιν
ἀγαθόν: αντικείμενο στη μετοχή εἰργασμένην
μέγα: επιθετικός προσδιορισμός στο ἀγαθόν
ἐν τοῖς κινδύνοις: εμπρόθετος προσδιορισμός κατάστασης
μεγίστοις: επιθετικός προσδιορισμός στο κινδύνους
γενομένοις: επιθετική μετοχή ως επιθετικός προσδιορισμός στο μεγίστοις
τῇ Ἑλλάδι: δοτική προσωπική κτητική από τη μετοχή γενομένοις

ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην: Κύρια πρόταση

ἐποιοῦντο: ρήμα
οἱ Λακεδαιμόνιοι: υποκείμενο στο ἐποιοῦντο
εἰρήνην: αντικείμενο στο ἐποιοῦντο

ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν: Δευτερεύουσα συμπερασματική πρόταση που εκφέρεται με απαρέμφατο σε θέση ρήματος

ἔπεσθαι: απαρέμφατο σε θέση ρήματος
τοὺς Ἀθηναίους: υποκείμενο στο ἔπεσθαι
κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν: εμπρόθετοι προσδιορισμοί που δηλώνουν τόπο
ἐχθρὸν καὶ φίλον: κατηγορούμενα στο αὐτὸν
καθελόντας-παραδόντας-καθέντας-νομίζοντας: χρονικές μετοχές
τοὺς Ἀθηναίους (εννοείται): υποκείμενο στο καθελόντας-παραδόντας-καθέντας-νομίζοντας
τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ: αντικείμενα στη μετοχή καθελόντας
τὰς ναῦς: αντικείμενο στο παραδόντας
πλὴν δώδεκα: εμπρόθετος προσδιορισμός της εξαίρεσης
τοὺς φυγάδας: αντικείμενο στη μετοχή καθέντας
μακρὰ: επιθετικός προσδιορισμός στο τεῖχη

ὅποι ἂν ἡγῶνται.: Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του τόπου

ἂν ἡγῶνται: ρήμα
οἱ Λακεδαιμόνιοι (εννοείται): υποκείμενο στο ἂν ἡγῶνται
ὅποι: επιρρηματικός προσδιορισμός κίνησης σε τόπο

Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.: **Κύρια πρόταση**

ἐπανάφερον: **ρήμα**

Θηραμένης δὲ καὶ οἱ πρέσβεις: **υποκείμενα στο ἐπανάφερον**

ταῦτα: **αντικείμενο στο ἐπανάφερον**

σὺν αὐτῷ: **εμπρόσθετος προσδιορισμός της συνοδείας**

Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς φοβούμενοι: **Κύρια πρόταση**

περιχεῖτο: **ρήμα**

ὄχλος: **υποκείμενο στο περιχεῖτο**

πολὺς: **επιθετικός προσδιορισμός στο ὄχλος**

αὐτοὺς: **αντικείμενο στο περιχεῖτο και υποκείμενο των μετοχών Εἰσιόντας φοβούμενοι**

Εἰσιόντας: **χρονική μετοχή**

φοβούμενοι: **αιτιολογική μετοχή**

μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν: **Δευτερεύουσα ενδοιαστική πρόταση αντικείμενο στη μετοχή φοβούμενοι**

ἦκοιεν: **ρήμα**

αὐτοὶ (εννοείται): **υποκείμενο στο ἔπεσθαι**

ἄπρακτοι: **επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου**

οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ.: **Κύρια πρόταση**

ἐνεχώρει: **απρόσωπο ρήμα**

μέλλειν: **υποκείμενο στο ἐνεχώρει**

διὰ τὸ πλῆθος: **εμπρόθετος προσδιορισμός της αιτίας**

τῶν ἀπολλυμένων: **επιθετική μετοχή, γενική του περιεχομένου στο πλῆθος**

τῷ λιμῷ: **δοτική της αιτίας**

τῇ δὲ ὕστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις: **Κύρια πρόταση**

ἀπήγγελλον: **ρήμα**

οἱ πρέσβεις: **υποκείμενο στο ἀπήγγελλον**

τῇ δὲ ὕστεραία: **δοτική του χρόνου**

ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην: Δευτερεύουσα πλάγια
ερωτηματική πρόταση μερικής αγνοίας στο ἀπήγγελλον

ποιοῖντο: ρήμα

οἱ Λακεδαιμόνιοι: υποκείμενο στο ἔπεσθαι

τὴν εἰρήνην: αντικείμενο στο ποιοῖντο

ἐφ' οἷς: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει ὄρο ή προϋπόθεση

προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων: Κύρια πρόταση

προηγόρει: ρήμα

Θηραμένης: υποκείμενο στο προηγόρει

αὐτῶν: αντικείμενο στο προηγόρει

λέγων: τροπική μετοχή, συνημμένη στο υποκείμενο Θηραμένης

ὥς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν: Δευτερεύουσα ειδική
πρόταση ὡς αντικείμενο στη μετοχή λέγων

χρή: ἀπρόσωπο ρήμα

πείθεσθαι, περιαιρεῖν: τελικά ἀπαρέμφρατα υποκείμενα στο χρή

τοὺς Ἀθηναίους (εννοείται): υποκείμενα στὰ πείθεσθαι, περιαιρεῖν

Λακεδαιμονίοις: αντικείμενο στο πείθεσθαι

τὰ τεῖχη: αντικείμενο στο περιαιρεῖν

Ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῶ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι
τὴν εἰρήνην: Κύρια πρόταση

ἔδοξε: ἀπρόσωπο ρήμα

δέχεσθαι: υποκείμενο στο ἔδοξε

Ἀντειπόντων: γενική ἀπόλυτη, χρονική μετοχή

τινῶν: υποκείμενο στη γενική ἀπόλυτη Ἀντειπόντων

αὐτῶ: αντικείμενο στη γενική ἀπόλυτη Ἀντειπόντων

τὴν εἰρήνην: αντικείμενο στο δέχεσθαι

πολὺ: επιρρηματικός προσδιορισμός του ποσού που συνοδεύει το πλειόνων

συνεπαινεσάντων: γενική ἀπόλυτη, χρονική ή αιτιολογική μετοχή

πλειόνων: υποκείμενο στο συνεπαινεσάντων

Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ: **Κύρια πρόταση**

κατέπλει: ρήμα

Λύσανδρός: υποκείμενο στο κατέπλει

εἰς τὸν Πειραιᾶ: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κατεύθυνση

Μετὰ δὲ ταῦτα: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει χρόνο

καὶ οἱ φυγάδες κατῆσαν: **Κύρια πρόταση**

κατῆσαν: ρήμα

οἱ φυγάδες: υποκείμενο στο κατῆσαν

καὶ τὰ τείχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.: **Κύρια π'ροταση**

κατέσκαπτον: ρήμα

τινές (εννοεῖται): υποκείμενο στο κατέσκαπτον

τὰ τείχη: αντικείμενο στο κατέσκαπτον

ὑπ' αὐλητρίδων: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει συννοδεία

προθυμία: δοτική του τρόπου

πολλῇ: επιθετικός προσδιορισμός στο προθυμία

νομίζοντες: αιτιολογική μετοχή

ἄρχειν: αντικείμενο μετοχής νομίζοντες, ειδικό απαρέμφατο

τῇ Ἑλλάδι: δοτική προσωπική χαριστική

τῆς ἐλευθερίας: αντικείμενο στο ἄρχειν

τὴν ἡμέραν: υποκείμενο στο ἄρχειν

ἐκείνην: επιθετικός προσδιορισμός στο τὴν ἡμέραν

Δ. ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Α. ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

I. Ανοιχτού Τύπου:

1. Ποιον βασικό όρο έθεταν οι Λακεδαιμόνιοι για την παράδοση της Αθήνας;
2. Ποια η στάση του Θηραμένη; Ποιες οι ενέργειές του;
3. Πόσα τα επίπεδα δράσης; Που εκτυλίσσεται το καθένα;
4. Ποια τα βασικά πρόσωπα στο απόσπασμα;
5. Ποιο το κύριο όργανο της Αθήνας; Βρες φράσεις από το κείμενο που να το αποδεικνύουν.
6. Θεωρείτε δικαιολογημένες τις ενέργειες του Θηραμένη; Ποια ήταν τα κίνητρα των πράξεών του;
7. Γιατί οι σύμμαχοι έχουν την επιθυμία να καταστρέψουν ολοκληρωτικά την Αθήνα - θεωρείτε δικαιολογημένη τη στάση τους;
8. Αναφέρετε λέξεις του κειμένου που δείχνουν τις κινήσεις του Λυσάνδρου και του Θηραμένη.
9. Για ποιο λόγο το γκρέμισμα των τειχών γινόταν κάτω από τον ήχο των αυλών;
10. Πιστεύετε ότι μετά από αυτό το γεγονός η ελευθερία και η ειρήνη ήταν βέβαιες για τους Έλληνες;

II. Κλειστού τύπου

1. Να βάλεις σε κύκλο τη σωστή απάντηση.

Ο Θηραμένης παρέμεινε κοντά στο Λύσανδρο γιατί ήθελε

(α) να κερδίσει την εύνοιά του

(β) να πείσει τους Λακεδαιμόνιους να μειώσουν τις απαιτήσεις τους

(γ) να αποδεχτούν οι Αθηναίοι κάθε όρο εξαιτίας της σιτοδείας.

Οι έφοροι της Σπάρτης ήταν

(α) αρμόδιοι για ζητήματα ειρήνης και πολέμου

(β) βοηθητικό όργανο του Λυσάνδρου.

I. Ανοιχτού τύπου:

(α) Ελεύθερης ανάπτυξης.

1. Ποια η στάση Κορινθίων – Θηβαίων; Πώς δικαιολογείται;

2. Ποια η ένσταση των Λακεδαιμονίων απέναντι στη σκληρότητα των Κορινθίων και των Θηβαίων;

3. Ποιοι οι όροι που έθεσαν οι Λακεδαιμόνιοι; Πώς διατυπώνονται;

4. Πόσα τα επίπεδα δράσης; Να αναφερθούν συνοπτικά.

5. Ποιος ο βασικός όρος των Λακεδαιμονίων; Ποιες οι προϋποθέσεις;

II. Κλειστού τύπου:

1. Να βάλεις σε κύκλο τη σωστή απάντηση.

Οι Λακεδαιμόνιοι αρνήθηκαν να καταστρέψουν την Αθήνα γιατί:

(α) είχε υψηλό πολιτισμό και ιστορία

(β) είχε πολλά προσφέρει κατά τους Περσικούς.

Δικαιολόγησε την απάντηση δίνοντας το απόσπασμα.

B. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ

1. **Πεμφθεις:** να γραφούν όλοι οι τύποι του παρακειμένου και υπερσυντελικού της μέσης φωνής.

2. Να γίνει χρονική αντικατάσταση των: **λέγοι, αίρειται.**

3. Να ξαναγραφούν τα ρ. των δευτερευουσών προτάσεων, διατηρώντας πρόσωπο και έγκλιση. «Θηραμένης ἀπήγγειλε ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα δὲ κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἵεναι».

4. **ἀγγελοῦντα, ἐξαιρεῖν:** να γραφούν στο β' ενικό και γ' πληθυντικό του μέλλοντα και του αορίστου, στη φωνή που βρίσκονται

5. Να αντικατασταθούν εγκλιτικά οι παρακάτω τύποι: **ἀποκρίναιτο, ἤκοιεν, ἐποίησαν.**

6. Να βάλεις σε κύκλο τη σωστή απάντηση.

Ο τύπος πλειόνων είναι επίθετο βαθμού:

(α) θετικού

(β) συγκριτικού

(γ) υπερθετικού.

Να κλιθεί ο συγκριτικός του αρσεν. και ουδ.

7. Να κατατάξεις τους ρηματικούς τύπους ανάλογα με την ἐγκλίση τους:

ἔφασαν, ἀνδραποδιεῖν, εἰργασμένην, γενομένοις, ἐποιοῦντο, καθελόντας, παραδόντας, ἔπεσθαι, ἡγῶνται, ἐπανάφερον, ἤκοιεν, μέλλειν, ποιοῖντο, περιαιρεῖν, κατῆσαν, ἄρχειν.

8. *Καθελόντας, ἐπανάφερον:* Να αντικατασταθούν χρονικά.

9. Να κλιθούν στις πλάγιες πτώσεις ενικού και πληθυντικού: πλειόνων, *Πειραιᾶ, πρέσβεις, τείχη, ἀνλητρίδων, ἀντεϊπόντων.*

10. *Κατέπλει:* Να γραφεί η οριστική ενεστώτα και παρατατικού, καθώς και η προστακτική ενεστώτα.

11. *Νομίζοντες:* Να γραφεί η οριστική και η ευκτική μέλλοντα, καθώς και η προστακτική αορίστου α' της ίδιας φωνής, που βρίσκεται το ρήμα.

12. *Γενομένοις, ποιοῖντο:* Να αντικατασταθούν εγκλιτικά σε β' εν., γ' πλ.

13. Να συμπληρωθούν τα κενά:

ἐγὼ ἦλθον αἶρεθῶ πέπομφα ἀποκρινάιμην
οὗτος
ὑμεῖς
οὗτοι

3. Να βάλεις σε κύκλο τη σωστή απάντηση.

Ο τύπος πέμψαι είναι:

(α) ευκτική αορίστου ενεργ. φωνής

(β) απαρέμφατο αορίστου ενεργ. φωνής

(γ) προστακτική αορίστου μέσης φωνής.

4.	<u>Σωστό</u>	<u>Λάθος</u>
α. πόλιν: αιτιατική εν.γ' κλίσης	☐	☐
β. τῶν τειχῶν: γεν.πληθ.γ' κλίσης	☐	☐
γ. τέως: επίρρημα τοπικό	☐	☐
δ. ἀλλὰ: συμπλεκτικός σύνδεσμος	☐	☐
ε. ἤκοιεν: ευκτική ενεστώτα	☐	☐

Γ. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ

1. Να βρεθούν και να χαρακτηριστούν οι δευτερεύουσες προτάσεις.

2. Να χαρακτηριστούν συντακτικά:

α. παρὰ Λύσανδρον →

β. περί των τειχων →

γ. πίστεως ἔνεκα →

δ. διὰ τό επιλελοιπέναι →

3. Να βάλεις σε κύκλο τη σωστή απάντηση.

Η λέξη τῶ λιμῶν είναι:

(α) δοτ. του μέσου

(β) δοτ. του τρόπου

(γ) δοτ. της αιτίας.

2. Να χαρακτηριστούν συντακτικά:

(α) Λακεδαιμονίοις:

(β) αὐτῶ:

(γ) δέχεσθαι:

(δ) τῆς ἐλευθερίας

Δ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ

1. Να βρεις συνώνυμα των παρακάτω ρημάτων στην ᾠ.ε.

- α. λέγω
- β. βούλομαι
- γ. πέμπω
- δ. οἶδα
- ε. ὁμολογῶ
- στ. κελεύω
- ζ. ἀπαγγέλλω

2. Να βρεις ἀντώνυμα/ἀντίθετα τῶν παρακάτω λέξεων στην ᾠ.ε.

- α. πόλις
- β. πίστις
- γ. τέως
- δ. εἰρήνη
- ε. λόγος

3. Να χρησιμοποιήσετε τύπους των ρημάτων: εἰμί, φημί, οἶδα

Ἐλεγε =

Γνώριζε =

Ἐρχόμαστε =

Ἰσχυρίζεται =

Ἐρχόταν =

Να ἐρθεις =

4. Να δώσετε παράγωγα των: ἡγῶνται, ἐπανεφέρων, εἰσιόντας

5. Να βάλεις σε κύκλο τη σωστή ἀπάντηση.

Ἡ λέξη ἀνδραποδίζω σημαίνει:

(α) ἐπ'ανδρῶνω την πόλιν

(β) συμφιλιῶνω τους ἄνδρες της πόλης

(γ) υποδουλῶνω την πόλιν

6. Να βρεις συνώνυμα τῶν παρακάτω λέξεων στην α.ε.

- α. ἀντιλέγω →
- β. ἐξαιρῶ →
- γ. σπένδομαι →
- δ. νομίζω →
- ε. πείθω →

στ. επαινῶ →

7. Να γράψετε παράγωγα των: πεμφθείς, ἐπιλείπω, ἡρέθη, εἰδώς:

.....
.....

8. Να αντιστοιχηθούν:

A

διαβολή

Παρασκευή

Ὁ ἀγῶν

Εὐνοίαν ἔχω

Νεώριον

Τὰ ὄντα

B

δίκη

συκοφαντία

δείχνω συμπάθεια

ναύσταθμος

περιουσία

συνωμοσία

ΣΥΝΤΑΞΗ-ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ευθύμιος Κ. Καρούλης-Φιλολόγος